

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος για την ισότητα των δύο φύλων : «Άντρες ήσαν οι νομοθετούντες και κατά των γυναικών η νομοθεσία»

στη

Από την διδασκαλία

του επιλέξαμε ένα κείμενο που αφορά στις σχέσεις άνδρα-γυναίκας και είναι πρωτοποριακό για την εποχή του.)

Ο άγιος Γρηγόριος και η συνταγματική κατοχύρωση των δικαιωμάτων του ανθρώπου

Για ποιο λόγο δηλαδή τιμωρούν τη γυναίκα ,ενώ συγχωρούν τον άντρα; Ενώ όταν η γυναίκα προσβάλλει το κρεβάτι του άντρα της διαπράττει μοιχεία και από το νόμο τιμωρείται γι' αυτό βαριά, γιατί δεν τιμωρείται και ο άντρας όταν πηγαίνει με άλλες γυναίκες; Αυτήν την νομοθεσία δεν την αποδέχομαι και καταδικάζω αυτή την κατάσταση . «Άντρες ήσαν οι νομοθετούντες και κατά των γυναικών η νομοθεσία», επειδή και τα παιδιά τα έβαλαν κάτω από την εξουσία του πατέρα και δεν μερίμνησαν καθόλου για το ασθενέστερο φύλλο...

«Ένας είναι ο Δημιουργός του ανδρός και της γυναικός και από μια σάρκα είναι και οι δύο. Προέρχονται από μία εικόνα, και υπάρχει δι' αυτούς ένας νόμος, ένας θάνατος και μία ανάστασις. Επίσης έχομε γίνει από άνδρα και από γυναίκα. Κοινό είναι το χρέος το οποίο οφείλουν τα τέκνα προς τους γονείς.

Πως λοιπόν απαιτείς μεν να είναι σώφρων η γυνή, συ δε δεν ανταποδίδεις εκείνο το οποίον ζητείς; Πως ζητείς εκείνο το οποίον δεν προσφέρεις; Πως βγάζεις

διαφορετικούς νόμους δια σώμα όμοιο και ισάξιο; Εάν δε εξετάζεις και τα χειρότερα, άκουσε: Διέπραξε αμαρτία η γυναίκα; Το ίδιο έκαμε και ο Αδάμ. Τους εξηπάτησε και τους δύο ο όφιος. Δεν επαρουσιάσθη το ένα πιο ασθενές και το άλλο πιο ισχυρό.

Θέλεις να εξετάσωμεν μήπως και τα καλύτερα; Ο Χριστός με το πάθος του τους σώζει και τους δύο.

Έγινε άνθρωπος δια τον άνδρα; Το ίδιο έγινε και δια την γυναίκα. Απέθανε προς χάριν του ανδρός; Σώζεται όμως και η γυναίκα με τον θάνατό του.

Λέγεται ότι προέρχεται από το σπέρμα Δαβίδ.

Νομίζεις ενδεχομένως ότι με αυτό τιμάται ο άνδρας; Γεννάται όμως από την Παρθένον και αυτό είναι υπέρ των γυναικών. «Θα γίνουν», μεν λοιπόν, λέγει, «οι δύο, μία σάρκα» (Γένεση β' 24). Και αυτή η μία σάρκα ας έχει την ίδια τιμή».

(Λόγος ΛΖ, αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, ΕΠΕ 5, σελ. 437- 439)

Πασίγνωστο απόσπασμα από ομιλία που εκφωνήθηκε στην ΚΠολη ενώπιον του αυτοκράτορα Μ. Θεοδοσίου και πολλών αρχόντων, με αφορμή την ανισότητα κατά των γυναικών στη νομοθεσία

Εδώ, εκτός από το προφανές (την υπεράσπιση της γυναίκας), φαίνεται και ότι:

α) Ο άγιος θεωρεί τους νόμους προϊόν κοινωνικών συνθηκών και όχι κάτι με «θεική αυθεντία», κάτι που η «φωτισμένη» Δύση «ανακάλυψε» μόλις περί το 17οαίωνα.

β) “Δε δέχομαι τη νομοθεσία” γράφει. Ο άγιος θεωρεί άκυρο το νόμο που θίγει τα δικαιώματα (κατ’ αυτόν αυτονόητα) ανθρώπων ή κοινωνικών ομάδων, όπως εν προκειμένω των γυναικών. Με άλλα λόγια, θέτει θέμα “συνταγματικότητας των νόμων”: ενός υπερνομικού κριτηρίου, που θα καθορίζει αν ένας νόμος είναι ηθικός - άρα έγκυρος - ή όχι!

Το κριτήριο αυτό, προφανώς, γι’ αυτόν είναι το ευαγγέλιο. Είναι αρκετό, αν το γνωρίζεις καλά, γιατί εκεί ο άνθρωπος φτάνει στην κορυφή της καταξίωσής του από τον ίδιο το Θεό, που γίνεται άνθρωπος.

25 Ιανουαρίου:μνήμη του αγίου Γρηγορίου του Θεολόγου, του Ναζιανζηνού

Ένα ξεχωριστό δώρο γάμου

Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος έστειλε σε μια πνευματική του θυγατέρα, (την Ολυμπιάδα), την κατωτέρω επιστολή σα «δώρο» για τον γάμο της, που μόλις τέλεσε. Η κατωτέρω επιστολή έχει βάθος Θεολογίας και ψυχολογίας. Και πάνω απ' όλα δίνει στη σύζυγο πολύτιμες συμβουλές για έναν πετυχημένο γάμο. Γράφει:

—

«Κόρη μου, στους γάμους σου εγώ ο πνευματικός σου πατέρας, ο Γρηγόριος, σου κάνω δώρο τούτο το ποίημα. Και είναι ό,τι καλύτερο η συμβουλή του πατέρα.

Άκου λοιπόν Ολυμπιάδα μου:

1. Ξέρω ότι θέλεις να είσαι πραγματική χριστιανή. Και μια πραγματική χριστιανή πρέπει όχι μόνο να είναι, αλλά και να φαίνεται. Γι αυτό, σε παρακαλώ, **να προσέξεις την εξωτερική σου εμφάνιση**. Να είσαι απλή. Το χρυσάφι, δεμένο σε πολύτιμες πέτρες, δεν στολίζει γυναίκες σαν και σένα. Πολύ περισσότερο το βάψιμο. Δεν ταιριάζει στο πρόσωπό σου, την εικόνα του Θεού, να την παραποιείς και να την αλλάζεις, μόνο και μόνο για να αρέσεις. Ξέρε το ότι αυτό είναι φιλαρέσκεια και να μένεις απλή στην εμφάνιση. Τα βαρύτιμα και πολυτελή φορέματα, ας τα φορούν εκείνες, που δεν επιθυμούν ανώτερη ζωή, που δεν ξέρουν τι θα πει πνευματική ακτινοβολία. Εσύ, όμως έβαλες μεγάλους και υψηλούς στόχους στη ζωή σου. Κι αυτοί οι στόχοι σου ζητούν όλη τη φροντίδα κι όλη την προσοχή. (...)
2. Με το γάμο, **η στοργή και η αγάπη σου να είναι φλογερή και αμείωτη για κείνον**, που σου έδωσε ο Θεός. Για κείνον, πού 'γινε το μάτι της ζωής σου και σου ευφραίνει την καρδιά. Κι αν καταλάβεις πως ο άνδρας σου σε αγαπάει περισσότερο απ' όσο τον αγαπάς εσύ, μη κοιτάξεις να του πάρεις τον αέρα, κράτα πάντα τη θέση που σου ορίζει το Ευαγγέλιο.
3. **Εσύ να ξέρεις ότι είσαι γυναίκα, έχεις μεγάλο προορισμό**, αλλά διαφορετικό από τον άνδρα, που πρέπει να είναι η κεφαλή. Άσε την ανόητη ισότητα των δύο φύλων και προσπάθησε να καταλάβεις τα καθήκοντα του γάμου. Στην εφαρμογή τους θα δεις πόση αντοχή χρειάζεται για ν' ανταποκριθείς, όπως πρέπει, σ' αυτά τα καθήκοντα, αλλά και πόση δύναμη κρύβεται στο ασθενές φύλο.
4. Θα ξέρεις, πόσο εύκολα θυμώνουν οι άνδρες. Είναι ασυγκράτητοι και μοιάζουν με λιοντάρια. Σ' αυτό το σημείο **η γυναίκα πρέπει να είναι δυνατότερη και ανώτερη**. Πρέπει να παίζει το ρόλο του θηριοδαστή. Τι κάνει ο θηριοδαστής όταν βρυχάται το θηρίο; Γίνεται περισσότερο ήρεμος

και με την καλοσύνη καταπραΰνει την οργή. Του μιλάει γλυκά και μαλακά, το χαϊδεύει, το περιποιείται και πάλι το χαϊδεύει κι έτσι το καταπραΰνει (...)

5. **Ποτέ μη κατηγορήσεις και αποπάρεις τον άνδρα σου για κάτι που έκανε στραβό.** Ούτε πάλι για την αδράνειά του, έστω κι αν το αποτέλεσμα δεν είναι αυτό που ήθελες εσύ. Γιατί ο διάβολος είναι αυτός, που μπαίνει εμπόδιο στην ομοψυχία των συζύγων (...)
6. Να έχετε **κοινά τα πάντα και τις χαρές και τις λύπες.** Γιατί ο γάμος όλα σας τα έκανε κοινά. Κοινές και οι φροντίδες, γιατί έτσι το σπίτι θα στεριώσει. Να συμβάλλεις εκφράζοντας τη γνώμη σου, ο άνδρας όμως ας αποφασίζει.
7. Όταν τον βλέπεις λυπημένο, **συμμερίσου τη λύπη του** εκείνη την ώρα. Γιατί είναι μεγάλη ανακούφιση στη λύπη, η λύπη των φίλων. Όμως αμέσως να ξαστεριάζει η όψη σου και να 'σαι ήρεμη χωρίς αγωνία. Η γυναίκα είναι το ακύμαντο λιμάνι για το θαλασσοδαρμένο σύζυγο.
8. Να ξέρεις ότι η παρουσία σου στο σπίτι σου είναι αναντικατάστατη, γι' αυτό πρέπει να το αγαπήσεις μ' όλες τις **φροντίδες του νοικοκυριού.** Να το βλέπεις σαν βασίλειό σου, και να μη συχνοβγαίνεις από το κατώφλι σου. Άφησε τις έξω δουλειές για τον άνδρα.
9. **Πρόσεχε τις συναναστροφές σου.** Πρόσεξε τις συγκεντρώσεις, που πηγαίνεις. Μη πας σε άπρεπες συγκεντρώσεις, γιατί είναι μεγάλος κίνδυνος για την αγνότητά σου. Αυτές οι συναναστροφές αφαιρούν την ντροπή κι απ' τις ντροπαλές, σμίγουν μάτια με μάτια, κι όταν φύγει η ντροπή γεννιούνται όλα τα χειρότερα κακά («αιδώς οιχομένη, πάντων γενέτειρα κακίστων»). Τις σοβαρές όμως συγκεντρώσεις με συνετούς φίλους να τις επιζητείς, για να εντυπώνεται στο νου σου ένας καλός λόγος, ή κάποιο ελάττωμα να κόψεις ή να καλλιεργήσεις τους δεσμούς σου με εκλεκτές ψυχές.
Μη εμφανίζεσαι ανεξέλεγκτα σε οποιονδήποτε, αλλά στους σώφρονες συγγενείς σου, στους ιερείς και σε σοβαρούς νεώτερους ή ηλικιωμένους.
Μη συναναστρέφεις φαντασμένες γυναίκες, που έχουν στο νου τους στο έξω, για επίδειξη. Ούτε ακόμα άνδρες ευσεβείς, που ο σύζυγός σου δεν θέλει στο σπίτι, αν και συ τόσο πολύ τους εκτιμάς. Υπάρχει για σένα πιο ακριβό πράγμα από τον καλό σου σύζυγο, που τόσο αγαπάς;
10. Επαινώ τις γυναίκες, που δεν τις ξέρουν οι πολλοί άνδρες. **Μη τρέχεις σε τραπέζια κοσμικά** και ας είναι για γάμο ή για γενέθλια. Εκεί ανάβουν άνομοι πόθοι, με τους χορούς, τους πήδους και τα γέλια, την ψεύτικη ευχαρίστηση, που παραπλανούν ακόμη και τους αγνούς και σώφρονες. Και η αγνότητα είναι τόσο λεπτό πράγμα! Σαν το κερί στις ακτίνες του ήλιου! Απόφευγε ακόμα και στο σπίτι σου τα κοσμικά τραπέζια. Αν μπορούσαμε να περιορίσουμε τις ορέξεις της κοιλιάς, θα κυριαρχούσαμε στα πάθη μας.
11. **Κράτα την μορφή σου γαλήνια** και μην την αλλοιώνεις ούτε με

μορφασμούς, όταν είσαι θυμωμένη. Στολίδια τ' αυτιά να 'χουν όχι μαργαριτάρια, αλλά ν' ακούν καλά λόγια και να βάζουν για τα άσχημα λουκέτο στο νου. Έτσι, είτε κλειστά είναι, είτε ανοιχτά, η ακοή θα μένει αγνή.

12. Όσο για τα μάτια, είναι κείνα, που δείχνουν όλο το εσωτερικό της ψυχής. **Ας σταλάζει αγνό κοκκίνισμα η παρθενική ντροπή κάτω από τα βλέφαρά σου** και ας προκαλεί τη σεμνότητα και την αγνή ντροπή σε όσους σε βλέπουν και σ' αυτόν ακόμα το σύζυγό σου. Είναι πολλές φορές προτιμότερο, για πολλά πράγματα, να κρατάς κλειστά τα μάτια, χαμηλώνοντας το βλέμμα.
13. Και τώρα στη γλώσσα. Θα 'χεις πάντα εχθρό τον άνδρα σου, αν έχεις γλώσσα αχαλίνωτη, έστω κι αν έχεις χίλια άλλα χαρίσματα. Γλώσσα ανόητη βάζει, πολλές φορές, σε κίνδυνο και τους αθώους. **Προτίμα κι όταν ακόμα έχεις δίκιο, τη σιωπή.** Είναι προτιμότερη για να μη ριψοκινδυνεύσεις να πεις ένα άτοπο λόγο. Κι αν έχης την επιθυμία να λες πολλά, το καλύτερο είναι να σωπαίνεις.
- Πρόσεχε ακόμα και το βάδισμά σου. Μετράει στη σωφροσύνη.
14. Και τούτο πρόσεξε και άκουσε: **Μην έχεις αδάμαστη σαρκική ορμή.** Πείσε και τον άνδρα σου να σέβεται τις ιερές ημέρες. Γιατί οι νόμοι του Θεού είναι ανώτεροι από την εικόνα του Θεού. (...)
15. **Αν από μένα τον γέροντα πήρες κάποιο λόγο πνευματικό, σου συνιστώ να τον φυλάξεις** στα βάθη της ψυχής σου. Έτσι με ότι πήρες από αυτά που άκουσες και με την ηθική σου ανωτερότητα, θα θεραπεύσεις τον εξαιρετο σύζυγό σου και περίφημο πολιτικό άνδρα από την υπερηφάνεια.
16. Αυτό τώρα το παρόν δώρο, κειμήλιο σου προσφέρω. Αν θέλεις πάλι να σου ευχηθώ και το καλύτερο, σου εύχομαι να γίνεις **αμπέλι πολύκαρπο**, με τέκνα τέκνων, για να δοξάζεται από περισσότερους ο Θεός, για τον οποίον γεννιόμαστε και προς τον Οποίον πρέπει απ' αυτή τη ζωή να οδεύουμε».

*Διασκευασμένο Απόσπασμα το βιβλίο
«ΓΑΜΟΣ - Πνευματικό Γυμναστήριο»
του Αρχ. Βασιλείου Π. Μπακογιάννη*

Πηγές: xfd.gr- antexoume.wordpress.com-yiorgosthalassis.blogspot.com